

BESZTERCZEBÁNYAI HÉTFŐI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára 4 fill.

Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:

HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BESZTERCZEBÁNYA, IV. BÉLA KIRÁLY TÉR. Telefon 108.

Hirdetések díjszabás szerint.

A modern iparfejlesztés eszközei.

A nemzetállam kiépítésének nagy munkája szempontjából az ipart illetően a legfontosabb feladata a szakoktatás kellő szervezése. Az iskola, fegyvereknél és ágyúknál is erősebb védelmi eszköze a nemzetállamnak. Tanult, iskolázott kisiparos osztály, egyrészt ipari termékeinek előállításánál nagyobb eredményt tudhat elérni, s így könnyebben versenyezhet a belföldi gyár- és külföldi iparral szemben, másrészt iskolát járt, művelt iparos osztályban sokkal éberebb a nemzetállam tudata. Tanult iparos sokkal inkább tud felemelkedni az osztály érdekek fölé, s mint ilyenek sokkal magasabb és szélesebb látóköre van a nemzet öncélja, feladatai terén, mint olyanoknak, ki minden szellemi táplálék nélkül sajátította el mesterségét.

Egy nemzet-iparos lelki szemei előtt nem tisztán az a törekvés lebeg, hogy megrendeléshez, avagy a felmerülő szükséglethez mérten éppen csak előkészítse munkáját, amiből életét fenntarthatja. Ez az irány legkezdetlegesebb stádiuma a nemzet-ipar életének. Ennél a pontnál nemzet-iparos meg nem állhat, mert a nemzetállam ennél többet követel. Követeli ugyanis azt, hogy minden ipartermékben a nemzet karaktere, jellege tükröződjék vissza. Minden ipartermék a nemzet sajátos szokását adja vissza úgy, hogy eképen a belföldi fogyasztó minden igényét kielégítve, visszaszorítsa a külföldi ipar jogtalan betolakodását. Ezen törekvésben az iparost ama tudat kell, hogy vezérelje, hogy ezzel a nemzetállam nagy eszméjének, anyagi és kulturális céljainak megerősítéséhez fog hozzájárulni.

Hogy ekként az egész iparos osztályt a nemzet öncélja irányában és szellemében átforgathassuk, nem elég ennek eléréséhez csupán az, hogy az

ifju iparos nemzedéket mesternél leendő, hosszabb vagy rövidebb ideig tartó gyakorlati tanonckodásra, inaskodásra szorítsuk. Ezzel a rendszerrel csak minden lélek és öntudat nélküli modern rabszolga munkáshadát nevelnénk. Távol legyen tőlünk még gondolata is annak, mintha nem volnának kellő műveltséggel, szak- és általános képzettséggel bíró kisiparosaink! A mai kisiparosnak az élet nehéz küzdelmei közepette azonban fizikai lehetetlenség annyi időt szentelni magának, hogy tanulóját modern nemzet-iparossá nevelhesse. Ez tény, melyet hiába próbálgatnak megcáfolni.

Ha a kisiparos osztály egymaga gyenge, képtelen erre a feladatra, álljon oda melléje teljes erejével a magyar törvényhozás!

A műhelybeli oktatást a mesterre hagyjuk. Azt majd elvégzi. Az iskolai oktatás magának a nemzetnek: a törvényhozásnak kötelező feladata. Az iparoktatás szerintem két irányban fejlesztendő még pedig általán és speciális szakirányban.

Az általános irányt a népiskolától egészen a legfelsőbb iskoláig, az egyetemig kell meghonosítani. A mai élő nemzedék minden egyes tagját — sajnos — nem lehet megnyerni az ipar tántoríthatatlan hívének. Meg kell hát akkor nyernünk a jövő nemzedéket! A nemzetállam örökké élő organizmus, mely nem csupán a jelenért, hanem a jövőért is él. A jövő pedig ott van az iskolában! Már az elemi iskolás nebulónak fejébe is bele kell oltanunk az ipari foglalkozás tisztas, becsületes, nemzet és fenntartó voltát. Meg kell magyaráznunk ezeknek az apró gyermekeknek is, hogy az iskola teremben minden amit szemük lát, kezük érint, amit magukon hordoznak a kerges tenyerű iparos izzadságos munkája. Nélküle nem léteznénk, mert ő maga a természet. Sárból, porból,

piszokból, hulladékból alkot ő a természethez hasonló szépet, eszményit. Meg kell értetnünk már ezekkel az apró fülükkel is, hogy az iparos nem nézi, vajjon az anyag, mit fel akar dolgozni, szép-e, rút-e, alacsony vagy magas származású-e. Csupán arra törekszik, hogy mindannyiunknak használjon, s az emberiség millióit étellel, itallal, ruhával elláthassa. És ezt a tanítási rendszert folytatni kell egészen a világ megteremtőjéig: az Istenig, ki a legnagyobb iparművész volt, mikor a világot hat nap alatt teremtette . . .

Az iparos az Isten munkása, tehát tisztelnünk kell mert ha ennek ellenkezőjét tesszük, úgy Isten ellen vétkezünk. A Teremtő minden országába széjjel árasztotta munkásait, hogy minden ország szeresse első sorban a maga iparosait. Ép ezért kell nekünk, magyaroknak szeretnünk, támogatnunk első sorban a magyar iparost . . . Ilyen elbeszélő, mesélő és oktató rendszerben kell elvetnünk a magyar ipar iránti szeretetnek magvait már a népiskolában. Az elhintett magvakat szabadjára nem hagyhatjuk, azokat ápolnunk kell, hogy gyökeret hajtva a középiskolákban törzsekké, a felsőbb iskolákban egyetemes, terebélyes fákká növekedhessenek. A középiskolákban az ipar általános ismereteivel annak missiójával kell megismertetni az ifjúságot. E tantárgyat kötelezővé kell tenni a középiskolákban! Az általános ismeretek elméleti tanítása mellett különös haszonnal jár ipari műhelyeknek, telepeknek megszemelése — nem egyszer-kétszer, mintegy szórakozásból, hanem esetről-esetre — gyakran és pedig komoly oktatás és tapasztalat szerzés céljából. A felsőbb iskolákban, jogakadémiákon és egyetemeken külön e célra rendszeresített tanszék hirdesse az ipari tudomány szabadságát, dicsőségét. Természetesen itt már magasabb

Saját érdekében ajánlatos, ha szükségletét az előnyösen ismert

PAPP GYULA cégnél szerzi be, mert ott vásárolhat bámulatos olcsó áron:

férfi-, női- és gyermek cipőket, ingek, gallérok, nyakkendők, divatos kemény- és puha kalapokat.

Dús választék női retikulókban! Óriási választék tavaszi ujdonságokban!

Olcsó árak!

Saját cipőjavító műhely és külön mérték osztály.

Olcsó árak!

iparpolitikai szempontoknak kell elbírálás alá jutni. Hisz ugyanis oly sivár felsőbb iskolai rendszerünk, tegyük azt gyakorlativá iparpolitikai tanszék felállításával!

Ezen általános iskolai nevelésnek kettős irányban fogjuk érezni becses értékét. Egyrészt nemzedéket kapunk, mely az ipar iránti érzékével ténylegesen is támogatni fogja a magyar ipart. Ez lesz kulcsa majd a mai hazai iparpártolási kérdés oly régóta vajudó megoldásának. Másrészt el fogjuk érni azt, hogy az iskolázottak közül is többen fogják magukat ipari pályára adni. Így lesz magasabban iskolázott iparososztályunk, mint van Németországban vagy Angliában, mely helyeken igen nagy az érettségizett és egyetemet végzett iparosok száma. Az iparoktatás másik nagy útja a tulajdonképpeni szakoktatás ipart üzők részére, minden fokon ingyenes oktatással.

Alsó, közép és felső fokú ipari szakiskolák létesítendők. Alsó fokúak az ország minden városában s nagyobb községében, középfokúak minden gócponton, felsőfokúak az ország geográfiailag felosztott nagyobb területein állítandók fel.

A tanrendszer megállapítása és az iskolák belső szervezetének részletes taglalása ezuttal nem feladatunk. Annyit azonban szükségesnek tartunk kiemelni, hogy ez iskolákban a gyakorlati irány mellett az elméletinek is helyet kell adni. Fontos, hogy az egyes szakok gyakorlati és elméleti tanításán felül gond fordítassék mindazokra az általános tantárgyakra is, melyeknek ismerete nélkül mai modern ember nem élhet meg. Végül az ipartörténet mellett nagy súly fektetendő a magyar nemzet történetének tanítására is. Mert jól jegyezzük meg feladatunk nemcsak, az, hogy szakképzett munkássá, hanem a nemzet aktív elemévé is kell tennünk, emelnünk a magyar iparost. Ez legyen a mi vezérfonalunk az ipari szakoktatás szervezésénél. Ez a körülmény felette nagy horderővel bír, mert a magyar nemzetállam kiépítésénél nem mellőzhető az iparosság. Velük számolnunk kell, már csak nagy számuknál fogva is.

Az ipar nagyon alkalmas arra, hogy a nemzetállam eszméjét megerősítse, de egyuttal veszedelmesen alkalmas arra is, hogy az azzal foglalkozókat nemzetközi és nemzetiségi eszmék karjaiba csalogassa.

Egy új honalapítás lesz az, ha sikerül az iparosság magyarnak megmaradt részét a magyar állameszméhez való ragaszkodásra szoktatni és eltévelyedett részét visszahódítani. Az új honalapításnak pedig legnagyobb eszköze az iskola. Általánosan véve a nemzet, szorosan véve az iparosság részére.

HIREK.

Személyi hír. Dr. Radnai Farkas megyés püspök nyári tartózkodási helyére Garamszentkeresztre távozott szombaton körünkől.

Városunk polgármesterét Csesznák Gyula, kir. tanácsost **nevenapján** f. hó 12-én a városi tisztikar testületileg üdvözölte.

Előléptetés. A földmívelésügyi miniszter Vaitzik Emil lipótvári erdőmérnököt m. k. főerdőmérnökévé léptette elő.

Bérmálás lesz, Pünkösöd vasárnapján mint értesültünk városunkban.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Dr. Petrogalli Lajos, beregszászi törvényszéki jegyzőt az 1912. évi VII. t. cz. 6. §-a alapján önálló működési körrel ruházta fel.

A. F. M. K. E. zólyomvármegyei választmánya április 26-án d. u. fogja a vármegyei házban megtartani évi rendes közgyűlést, melyen a Dr. Osztrólczy Miklós és Dr. Répási Mátyás lemondása folytán megüresedett elnöki és ügyvezető alelnöki tisztségek betöltése iránt is fognak intézkedni.

A Beszterczebányai Ker. Munkásbiztosító Pénztár tegnap f. hó 14-én tartotta az évi rendes közgyűlést Kemény Manó elnök elnöklété alatt. Egyhangulag elfogadtatott a múlt évi zárszámadás és vagyonmérleg, — mely dacára az aránylag igen megnövekedett kiadásoknak, 742 korona haszonnal zárult, — valamint a jövő évi költségelirányzat is. Nagyobb vitát csak az alkalmazottak természetbeni járandósága pénzbeli értékének megállapítása és a baleseti biztosítás kiterjesztése iránti igazgatósági javaslatok szolgáltattak, — mire a közgyűlés az első pontot szavazás útján, a másodikat pedig egyhangulag, az igazgatóság javaslata szerint elfogadta. Titkos választás útján betöltésre kerültek még az eddigelé megüresedett önkormányzati szervek.

Megbízás. Az igazságügyminiszter Turcsányi Tibor végzett joghallgatót a csepregi kir. járásbírószághoz joggyakornokká nevezte ki s az ottani ügyészégi megbízottnak állandó helyettesítésével is megbízta.

Eljegyzések. Göndör János vaczoki kereskedő eljegyezte Barth Margitot, Barth Kálmán megyei törvényhatósági bizottsági és városi képviselőtestületi tag leányát. — Hénel Sándor horhádi körjegyző eljegyezte Jorcsik Julia cserényi tanítónőt. — Emericzy Ernő máv raktárnokjelölt eljegyezte Krumm Jolánt, Krumm Róbert leányát. — Majthán Irmát eljegyezte Friml József.

Műkedvelői színelőadás. Radvány és Vidéke Keresztény Ifjusági Egyesület folyó évi április hó 14-én a r. kath. iskola helyiségében jótékony célú műkedvelői színelőadást rendezett ismét a következő műsorral: I. Hófuvás. Vigjáték I felvonásban. Irta: Szomaházy István. Személyek: Illés Ferencz, táviró tiszt Rázga András Szalay Andor Entzenthal kereskedelmi utazó Waisz Gyula Terka, kisasszony Németh József. II. Diabol v raji manželskom. Veselohra v jednom dejstve. od Fr. Urbana. Osoby: Dr. Miloš Ivanov, lekár Ján Dvorszky Elena, jeho žena sl. Julia Barboriak Dr. Ivan Plachy, advokát Daniel Škoda Ludmila Slaviková, speváčka sl. Julia Snopko Ján Lazarovics. statkár Karolina, jeho žena rodičia Eleny Ján

Klosaček sl. Mária Žufa Borbala, služka Ivanov sl. Anna Barboriak. Úgy a magyar mint a tót darabban a szereplők ügyesen mozogtak amiért is zajos tapsban volt részük gyakran. A szindarabok végeztével Midló Ágoston r. k. tanító vezetése mellett a férfi-kar előbb magyar azután tót ének-számokkal kedveskedett a szép számmal összegyűlt közönségnek.

Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: **élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat.** Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesebb tenyésztések biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. **A beszterczebányai főügynökség. Kiszely és Novák.**

Megbízás vízvezetési terv készítésére. A vármegye alispánjának felterjesztése folytán Gróf Serényi Béla m. kir. földmívelésügyi miniszter megbízta a beszterczebányai m. kir. kulturmérnöki hivatalt, hogy a Feketebalog község által létesített vízállás szándékolt vízvezetési terveit és költségvetését díjmentesen készítse el.

Nappali áram Zólyomban. A múlt héten kezdtek meg a városi artézikut fúrását (a Garamhid mögötti réten), s mivel a fúrás villamerő igénybevételével történik, néhány nap óta nappal is jár Zólyomban az elektromosmű motorja, nappali áramot szolgáltatván a városnak. Igaz ugyan, hogy ez a gyönyörűség egyelőre csak addig tart, míg a kultúrását be nem fejezik, mégis remény van arra, hogy a folytonos — éjjeli és nappali — áramot rövidesen megkapják, s egyszerre megszűnik a sok panasz és méltatlankodás, mely a Ganz-céget az éjjeli áram késői megindítása miatt oly gyakran, s nem mindig jogtalanul érte. A Ganz-cég üzemvezetősége ugyanis kidolgozta és elfogadásra ajánlotta a nappali áram használatára szóló tervezeteket és szerződéseket mindazon iparosoknak és gyártelepeknek, kik erőgépeiket villamos árammal akarják hajtani, s a nappali áramot máj kezdettől fogva sürgették. Ha az érdekelt iparosok és vállalatok a szerződéseket aláírják, illetőleg a nappali áram fentartásához szükséges bérösszeg biztosítva lesz, a nappali áramot állandósítják.

Egy ügyesleány

felvétetik Havelka József könyvnyomdájában gépmunkára. Akik e téren gyakorlattal bírnak, előnyben részesülnek.

Erdészeti kinevezések. A király a helybeli m. kir. erdőgazgatóság kerületében Chrenóczy-Nagy Antal m. kir. erdőtanácsost főerdőtanácsossá, Hubert Aladár m. kir. főerdőmérnököt erdőtanácsossá és Fritz Rezső ellenőrködő m. kir. erdőmérnököt főerdőmérnökévé nevezte ki.

Uj gépészmérnök. Ferjencsik Pál zólyomi fakereskedő és nagybirtokos Pál nevű fia március havában szerezte meg a budapesti József-műegyetemen a gépészmérnöki oklevelet.

A fermozit. A vegytani elnevezés szerint ez az új ásvány, melyet az indiai mangán ércbányákban találtak, közel áll az apatit arzéntartalmu analogonjához, a svabithoz. A kristályok rossz kifejlődések, de az észlelhető tulajdonságok mind egyeznek az apatittal, a fermozit tehát az apatit isomorph-csoportjába tartozik. Érdekes az ásvány stroncium tartalma, melyet még apatitsorba tartozó ásványban nem észleltek. Ezt az ásványt a felfedező dr. Fermer L. L. indiai geologus, a mangán ércbányák legbehatóbb tanulmányozója tiszteletére fermozitnak nevezték el.

A zólyomi iparos ifjak előadásában húsvét másodnapján színre került Laky Imre: Szalmaözvegy című vígjátéka. A jól sikerült előadással ismét gazdagították sikereik számát és hálásabb szórakozást a közönségnek keresve sem találhattak volna, mint ennek a komikus helyzetekben gazdag, kacagató vígjátéknak előadását, melynek sikeres rendezése dr. Hein Béla lelkiismeretes munkája volt. A szereplők mindegyike teljesen átértette feladatát és még azok is, akik ez alkalommal először léptek színpadra, harmónikusan illeszkedtek bele a darab keretébe. Magda szobaleány szerepében Szigeti Erzsébet alakítását nyújtott, — méltó vetélytársa volt Vera Szobaleány szerepében Midriák Ida. Bella szerepét Szlama Irén, aki szépségével előre is megnyerte a közönség tetszését, — Margit szerepét pedig Ricotti Mariska ügyesen, zajos tapsokat aratva játszották, Buda Erzsébet, mint Kozorné a töle megszokott otthonossággal és rutinnal szolgált a közönség hálás elismerésére. A szereplő férfiak közül Farkas Ignác, pompás alakításával állandó derűtségben tartotta a közönséget s feladatának egy nívós színész ügyességével felelt meg. Hauser Antal (Argyelán Tógyer) és Szabó Jenő (Bonbon Anasztázus) epizód szerepeikben pompás kabinet alakokat nyújtottak, bizonyosságát adva annak, hogy szerepeiket alaposan át tanulmányozták. Bloch Kálmán, Klein Jenő, Berger Mór buzgó igyekezettel segítettek elő az előadás teljes sikerét. A jó kedvre hangolt közönség, miután anyagilag is szépen honorálta az önképző kör igyekezetét, jó kedvel maradt együtt a reggeli órákig.

A beszterczebányai gyufagyár r. t. folyó hó 11-én délután 3 órakor tartotta közgyűlését Ifj. Rosenauer Lajos elnöklelte alatt. Ezen a gyűlésen vették tudomásul a múlt évi 112000 K. veszteség. A részvények féltértékre (100 K-ra) bélyegeztettek le. Kimondták, hogy alkalmas időben új 400,000 K. névértékű részvényeket bocsátanak ki. Igazgatósági új tag lett Löwy Fülöp, új felügyelő-bizottsági tagok Holesch Árpád és Plaszkó Aladár lettek.

Lóosztályozás. A lovaknak osztályozása Beszterczebánya városára nézve f. hó 25-én délután 2 órakor lesz a helybeli marhavásártéren.

Sertésorbáncz. Radványban a sertésorbáncz szörványos fellépését állapította meg a hatóság.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali) f. évi április hó 4-én tartott 80-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1911. évi mérlegek. Az előtünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 1.189.790,207 korona és 74 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 51,905,357 korona és 81 fillérré rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 24.558,447 korona 87 fillérről 351.843,680 korona 02 fillérré emelkedett. Az életbiztosítottak osztalékalapja 6.987,470 korona 49 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűvegbiztosítást, a díjbevétel 18.155,625,823 korona biztosítási összeg után 31.117,251 korona 84 fillér volt, miből 10.777,655 korona 29 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 20.339,596 korona 55 fillérré rugott és ez összegből 14.714,913 korona 09 fillér mint díjtartalék minden teherrel menten jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 148.108,144 korona 98 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.494,546 korona 70 fillérré rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 816.101 korona 49 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kettő 5.133,335 korona 29 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.339,844 korona 58 fillérré rugott. Károkkért a társaság 1911-ben 45.723,647 korona 90 fillért és alapítása óta 1.063.798,459 korona 33 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 211.795,053 korona 79 fillér esik. A nyereségtartalék közül, melyek összesen 23.957,883 korona 59 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.804,335 korona 18 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyamgádozására alakított tartalék, mely az ideai ártalálással együtt 14.962,260 korona 76 fillérré rug, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kettős követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai ártalálással 2.031,287 korona 65 fillért tesz ki. Résztvényenkint 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai ártalálások folytán 392.746,965 korona 47 fillérről 416.840,622 korona 40 fillérré emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog-követelések 101.703,390 korona 60 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 36.489,996 korona 03 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.961,098 korona 36 fillér. 4. Értékpapírok 249.564,355 korona 85 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 19.182,014 korona 70 fillér. 6. Tárcaváltók 634,457 korona 05 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 4.305,309 korona 81 fillér. Összesen 416.840,622 korona 40 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézete, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezességi és óvadék-, valamint az etulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékebb tenyészállatok biztosítását vezette be, mint új ágazatokat hazánkban.

Talált pénz.

Egy elegánsan öltözött ur gyorsan haladt át a központi indulóház várótermén.

Lamet, foglalkozására nézve szivarvéggyűjtő, meghúzódott összekuporodva egy padon, ahol egy darab száraz kenyeret rágicsált, mikor tekintete az idegenre tévedt, akinek állásáról, vagyoni helyzetéről és jelleméről röviden megállapította, hogy „valódi Harpagon”.

Az idegen a jegypénztár ablakán kopogtatott:

— Kérek egy I-ső osztályu jegyet a lyoni éjjeli vonathoz.

Miután rendszerint minden dohányzó a pénztárnál dobja el a szivarvéget, Lamet követte az idegent, hogy a szivarcsutkát felemelje. Hiába! Az idegen ott szorongatta a szivarvéget fogai között.

Lamet csalódottan tért vissza helyére.

Hirtelen észrevette a börtárcát, mely az idegen urnak egy székre dobott utibundájának zsebéből kikandikált. Lamet villámgyorsan elcsente a börtárcát és lehetőleg még gyorsabban a saját zsebébe sülyesztette.

Az idegen felvette bundáját és eltűnt a perronon.

Lamet óvatosan felnyitotta a börtárcát. Az egyik rekeszében egy névjegyvet talált: „Jules Chrysaphides.” A másikban két csomag volt, mindegyikben tizenöt darab ezerfránkos bankjegy.

Lamet előbb megszámlálta az egyik csomagot, azután a másikat is. Arca kiderült. Valóban harmincezer frankot szorongatott kezében. Örömeben majdnem felujjongott, de mégis tanácsosabbnak tartotta csendesen elgondolkozni. Jó fiú volt, tehát legelsőbben az édesanyjára gondolt, de mint mintaférj, a feleségéről sem feledkezett meg, sőt mint kitünő polgár, a rendőrségről is megemlékezett.

Azután a kandalló mellett — azon szék alá, a melyen bunda hevert — visszavette a börtárcát, mintha csak véletlenül csuszott volna ki az idegen zsebéből.

És visszaült a padra, régi, elhagyott helyére.

Nem, ő, Lamet, akit az egész szomszédság tisztelt és becsült, nem követhet el tolvajlást! És nyugodt lelkiismerettel tovább rágicsálta száraz kenyerét.

*

Lamet nyugodtan elsundikált. Álmából hirtelen közeledő léptek zaja riasztotta fel. Szétnézett. A börtárca már nem feküdt a kandalló mellett és egy férfi óvatosan osont ki a váróteremből.

Mély elkeseredés vett erőt Lamet szívében.

— Tehát helyettem . . . ő! Ez már mégis sok!

Erélyesen rákiáltott az idegenre:

— Hallja maga . . . nem hallja?

— Mi tetszik?

— Maga az imént egy pénztárcát lopott!

Az idegen fölháborodottan tiltakozott: hogy ő becsületes ember, aki nem vonakodik magát megnevezni. A neve Rebaudin, husz év óta pénztárnoka a Place Chatelet-n levő nagy áruházban . . . És általában mit akar tőle? Felvette a saját pénztárcáját, melyet a földre ejtett.

— Hazugság! Az imént még 30.000 frank volt benne. Én magam dobtam el a tárcát.

Rebaudin szinte elsápadt meglepetésében:

— Maga dobott el 30.000 frankot?

Már látta életében a Rothschild- és Vanderbiltsalád több tagját, sőt látott más milliomosokat is, de Lamet ezek egyikéhez sem hasonlított, honnan vette volna hát a 30.000 frankot?

Rebaudin távozni akart, de Lamet a karjába kapaszkodott:

— Komolyan beszélek uram . . .

— Mit jslent az, hogy komolyan? Semmi okom sincs önnel alkuba bocsátkozni! Ha a pénz jogos tulajdonosa hát bizonyítsa be!

Lamet elvesztette türelmét:

Kételkedik állításomban? Jó, tehát bebizonyítom. A pénz az enyém . . . egy Chrysaphides nevű ur zsebéből loptam, aki azóta már a déli expresszvonaton Európa legtávolabbi vidéke felé robog . . .

* * *

Lamet szinte szégyelte vallomását, de úgy remélte, hogy önkéntelen őszinteségéért megkapja majd jutalmát. A meglepett Rebaudin megsimogatta kezével homlokát, azután hirtelen felöltötte zsebébe csuszította az egyik bankjegycsomagot és megragadta Lamet gallérját.

— Ugy? . . . Maga lopta a pénzt? És nem átálja bevallani? Hiszen maga egy közönséges zsebtolvaj! Milyen megátalkodottság! Hát nem gondolt a szerencsétlen meglöpött tulajdonos kétségbeesésére? És a büntető igazságszolgáltatásra? Csak egy szavamba kerülne, hogy börtönbe juttasam és valóban tulságosan jólétkü vagyok . . .

— Tehát vissza akarja adni a pénzt?

— Visszaadni . . . a lopott pénzt? . . .

Hahaha! Igazán nevetséges! Hiszen akkor éppen olyan bűnös volnék, mint maga barátom. A gondviselés jóvoltából megtaláltam 30.000 frankot és csak egy mód áll rendelkezésemre a valódi tolvaj megbüntetésére: ha a pénzt megtartom! És azt meg is teszem, hogy kötelességemet hiven teljesítem . . .

Lamet csalódottan és leverten kérte, hogy legalább ossza meg vele az összeget.

— Hallgasson — csavargó! semmit sem kap . . . semmit! A becsületes Rebaudin nem sülyedhet annyira, hogy egy közönséges tolvajjal osztoszkodjon. Itt tulajdonképen nem is a pénzről, mint inkább egy szociális tettről van szó, melyet cselekedni készülök. Mit gondol, milyen veszedelmes példa volna az ilyen csavargók részére, ha maga most a pénzt visszakapná? Hányan követnék a maga példáját? Gondolja meg, milyen szo-

ciális kár származhatna ebből? Az én birtokomban azonban a pénz áldáshozólag fog kamatozni. Egy félév múlva visszavonulok az üzleti ügyek elől falusi birtokomra és az emberek ekkor azt fogják mondani:

„Löw, ez a szorgalom és becsület áldása, mely a derék polgárnak gondtalan jövőt biztosít!” Érti-e ezt!

Mialatt Rebaudin buzgón magyarázgatott, Lamet nagy óvatossággal a szónok jobb-zsebébe nyult.

— Igen tisztelt Rebaudin úr, tökéletesen értem szavait! Tizenötezerszer jobban értem mint, azelőtt!

Lamet és Rebaudin idegeik lecsilapítására fel és alá járkáltak a váróteremben. Rebaudin jobbról balra, Lamet pedig balról jobbra sétálgatott, amíg hirtelen középen szembekerültek egymással.

— Nyomorult tolvaj! — dörmögte Rebaudin.

— Hogy lehet ilyen kiméletlen, durva támadást intézni valaki ellen, — mondta udvariasabban Lamet. A támadás közönséges dolog és rossz nevelésre vall!!

Azután újra folytatták sétájukat ellenkező irányokban.

Hirtelen nagy zajjal megnyílt a váróterem ajtaja, melyen egy idegen ur rohant be kétségbeesetten.

— Vigyázzon! Ez a meglöpött! — susogta Lamet Rebaudin felé.

Chrysaphides ur átkutatta az egész várótermet, a padok, asztalok és székek alját és végre a két férfihoz fordult:

— Bocsánatot kérek, uraim nem talál-
tak itt véletlenül egy börtárcát? A vesz-

tesség engem érzékenyen megkárosított . . .

Rebaudin megemelte kalapját:

— Ön elvesztette a pénztárcáját? Őszinte sajnáljuk, de mi nem találtuk meg. Miután élénk társalgásba voltunk egymással elmerülve, észre sem vehettük . . .

— Igazán nem láttuk, — sietett Lamet társát kiegészíteni.

— A tárczában valószínűleg jelentékenyebb összeg is volt? — érdeklődött Rebaudin.

Chrisaphides ur kétségbeesett zokogásba tört ki:

— Ha csak pusztán bankjegyek lettek volna benne! Elvesztem! A pénz mellett bizonyosan a névjegyem is benne volt és a becsületes megtaláló inkább átadja a tárcát összes tartalmával együtt a rendőrségnek, semhogy magát mint bankjegyek hamisítóját elárulja . . .

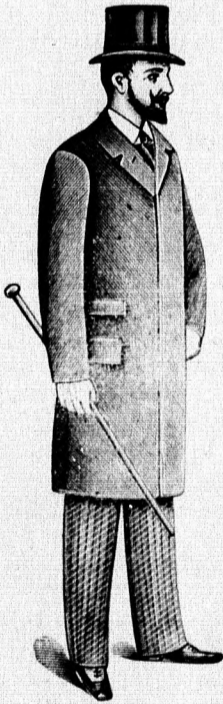
Ha Lamet és Rebaudin nem állottak volna véletlenül közvetlen a pad közelében, rémületükben bizonyosan a földre vágódtak volna.

Az idegen gyanusan végignézett rajtuk, azután folytatta:

— Ugy van, uraim, bankjegyeim még nem voltak egészen készen. Nem maradt elég időm, hogy számokkal is ellássam őket . . . értik? . . . Külföldre való menekülésem előtt nem volt elegendő időm. Eite-kintve azonban a hiányzó számoktól, — mondhatom, hogy kifogástalanul sikerültek . . . kifogástalanul uraim . . .

Azután a becsület három lovagja, — más-más irányban, — eltűnt a pályaudvarról . . .

Szabott árak!

Szabott árak!

Forduljon bizalommal

ha férfi, fiu és gyermek-
ruhát vásárolni akar,

Singer Miksa

céghez

Besztercebánya, Bethlen Gábor-u. 7. sz.

alatt, hol a legizlésebb ruha-
neműek a legjutányosabb árban
: : beszerezhetők. : :

Férfi raglánok, felöltők	20 K-tól	60 K-ig
" öltönyök	16	50 "
Fiu "	15	30 "
" felöltők	16	30 "
Gyermekruha	6	20 "
Gyermekfelöltő	9	15 "

Főelvem gondos és figyelmes kiszolgálás!

Kiváló tisztelettel

Singer Miksa.

Szabott árak!

Szabott árak!

HAVELKA JÓZSEF Besztercebánya

villanyerőre berendezett könyvnyomda, könyv- és hirlapkiadóvállalat, könyv-, papir-,
Telefon 108. zenemű- és írószerkereskedés. Telefon 108.